

גליצ'ע פאר ערצב'ס יעצקא

ספיקות ופרפראות לפורים מהנאון רבי יעקב פוזן זללה"ה

רשימת ספיקות ונדרונים בהלכות הפורים שרשם הנאון זללה"ה לעצמו, ויש בנותן טעם ולימוד גדול לדעת איך זכינו לרשימה זו, וטופא דעוכרא הוה לפני כמעט חמישים שנה הרבנית שתחי' עמלה בליל פורים להכין סעודת ברית מילה לבנם הנימול ביום הפורים ולהכין שאר צרכי מצוות היום, והרגיש רבינו זללה"ה בגודל רגישותו ונשיאתו בעול שאין זה נאה שהוא ילך לישון על מיטתו והיא תעמול לכרה כל הלילה, ולזאת אף הוא לא כבה בלילה נרו ולן בעומקה של הלכה והעלה רשימה זו על הכתב. רשימה זו לא נכתבה לפרסום ולא הונחה כלל.

- א. משלוח מנות ע"י ערב, דהיינו תן מנות לפלוני (כשהוא מוקף וכדו') ויעלה לך כאילו נתת לי.
- ב. וכן במתנות לאביונים כהאי גוונא.
- ג. אביון שאמר שחוק לפני אם יצא הנותן.
- ד. אביון שאמר לאחר לשלם חובו עבורו.
- ה. משלוח מנות ע"י עבד כנעני, דהיינו הילך מנות שיצא בו פלוני.
- ו. וכן במתנות לאביונים בכהאי גוונא.
- ז. מעשר שני חוץ לירושלים ויכול להכניסה ולאוכלה אם נחשב ראוי לאכילה ויוצא משלוח מנות.
- ח. מעשר שני טמא שיכולים לפדותה.
- ט. טבל (אינו דומה למעשר שני כי כל השאר נשאר לו, משא"כ במעשר שני צריך להוציא ממונו לפדותו).
- י. בדבר האסור בסחורה כגון פירות שביעית ומע"ש האם מותר לתת משלוח מנות.
- יא. בקדשים קלים ומעשר שני [למ"ד ממון גבוה] אם יוצא משלוח מנות.
- יב. כהנים שקיבלו חלקם [וגרע מקדשים קלים ומע"ש דלעיל].
- יג. ב' מינים שבמשלוח מנות אם מעכבין זא"ז.
- יד. וכן במתנות לאביונים אם ב' עניים מעכבין זא"ז.
- טו. אם יכולים לתת משלוח מנות לקטן.
- טז. וכן מתנות לאביונים.
- יז. אם נימא דיצא, בקטני קטנים שאין להם דעת כלל מהו.
- יט. אם נימא דבטבל לא יצא משלוח מנות בדמאי מהו וא"א לומר דאי בעי מפקיר נכסי' דיצא שכרו בהפסדו.
- כ. דבר שאינו יכול לאו כלו מחמת חסידותו כגון אוכלין טמאין למי שאוכל חולין בטהרה.
- כא. אוכלין שאינו יכול לאוכלו מחמת רפואה.
- כב. דבר שאינו דרך לאוכלו כגון מאכל תינוקות.
- כג. אם נימא דלא יצא בכ"ז אם יש לו סמוך על שולחנו שראוי לתת לו (אלא שא"א לתת לו ישירות).
- כד. פרוז ומוקף זה בצד זה של קו התאריך וזה בצד זה אם יכולים להוציא זא"ז במקרא מגילה ובמתנות.
- כה. צריך לקרוא ככה יעשה הראשון וקרא השני אם נקרא מתוך הכתב (להשלים לרוב).

כו. א' צריך לקרוא ככה יעשה ראשון וא' השני אם מוציאים זא"ז (ומיירי בסתמא, דבמפורש בודאי מוציא).

כז. גוי מוקף שנתגייר בי"ד בפרזים או גוי פרוז שנתגייר בט"ו במוקף מה דינו.

כח. מה עדיף מד' המצוות אם אין באפשרות לקיים כולם, כגון שאין פנאי לקרוא מגילה ולאכול.

כט. או שאין לו כסף למשל"מ ולמתנות לאביונים.

ל. אם נימא דיכולים לברך לפני ע"ה על מצוות של יום ולעשות המצוה ביום (אם היה אפשר לצמצם) אדם שקורא מגילה של הלילה בסוף הלילה ולשנותה ביום בתחילת היום בלי הפסק מהו לחזור ולברך בין זל"ז.

לא. לב. ישראל באמריקה ששולח מנות לישראל כאן אי אזלינן בתר המשלח או בתר מקבל וכן להיפך (והוא ב' שאלות ועי').

לג. פורים דמוקפין שחל בשבת ומקדימים לו' אם מוציא מוקף ולהיפך, [וא"צ לאות כ"ד, ועי'].

לד. מוקף שעקר דירתו בי"ד ערב שבת אם נפטר כי אין לו זמן קריאה [דאין עליו להשלים].

לה. לדעת הרמב"ן¹ דעיקר זמן כפרים מוקפין בט"ו, הקדימו ליום כניסה ונמצאו בכרך בי"ד ע"ש אם חייבים לקרות עם הציבור.

לו. ב' של כאמרם מהו שיצטרף לרוב כתוב אם השמיט הסופר אותיות.

לז. משלוח מנות והמקבל חושב שהוא מאדם אחר או אינו יודע בכלל ממי מקבל.

לח. וכן מתנות לאביונים כה"ג.

לט. מאכלות אסורות למסוכן מהו.

מ. את"ל דיצא במאכלות אסורות, באיסורי הנאה מהו.

מא. מי שידע בי"א בי"ב בי"ג, שבי"ד כבר לא יהיה בחיים (כגון הרוגי לוד) אם חייב להקדים לקרוא כמו מפרש

ויוצא בשיירא, א"ד אינו אלא תשלומין, ואפי' בן כפר כה"ג י"ל דפטר, וכן בט"ו שחל בשבת האם חייב בכה"ג בי"ד.

מב. שלח מנות וזכה ע"י אחר, יוצא משלוח מנות או אינו יוצא עד שיגיע לידי המקבל.

מג. אם נניח שלא יצא, שלח מנות ואמר הולך לפלוני ואח"כ חזר בו שייד לומר הולך כזכי אע"פ שלא יצא. מד. סעודת הבראה אם יוצא בו המשלח משום מש"מ.

מה. י"ד שחל בשבת וקטן פרוז הגדיל בי"ג מתי יקרא מגילה בי"ב או בי"ג או בשתייהם, וכן גר שנתגייר בי"ג האם יקרא בי"ג.

מו. ט"ו שחל בשבת וקטן מוקף הגדיל בט"ו האם חייב בי"ד.

מז. פרוז נכנס לכרך ע"ד לצאת בליל י"ד ולחזור לפני ע"ה בי"ד אם נעשה מוקף ב"י,

מח. ואת"ל נעשה מוקף, אם היה כונתו להכנס לכרך אחר לפני ע"ה.

מח. למ"ד טובת הנאה ממון מהו לצאת משלוח מנות במתנות כהונה.

¹ גם לרשב"א יש לחקור בסמוך ונראה.